

Loppuraportti

Pää toteuttaja

Oulun ammattikorkeakoulu

Yhteyshenkilö: Johanna Pihlajamaa, johanna.pihlajamaa@oamk.fi, +358 40 5547337

Osatoteuttaja

Oulun kaupunki

Yhteyshenkilö: Timo Pirttimaa, timo.pirttimaa@ouka.fi, +358 44 703 7521

Hankkeen nimi

Regional Digital Stage Network (ReDiSN)

Hankkeen toteutusaika: 1.10.2020-30.6.2021

Hankkeen tavoitteet, toteutuminen, keskeiset toimenpiteet sekä toteutuneet indikaattorit

Koronaepidemian myötä esittävät taiteet ja esityspaikat ovat joutuneet etsimään uusia tapoja, jotka mahdollistavat toiminnan poikkeusaikoina. Näyttämötilojen muuttuvien toimintamallien vuoksi esittävien taiteiden ammattilaisilla on ollut tarve kehittää uusia innovatiivisia ja digitaalisia ratkaisuja virtuaalisen yleisön saavuttamiseksi.

ReDiSN hankkeen tavoitteena on ollut 1) suunnitella uusi yhteinen teknologia-alusta erilaisten ja erityyppisten kulttuuritilojen yhdistämiseksi Pohjois-Pohjanmaalla; 2) rakentaa yhteinen teknologia-alusta kahteen kohteeseen ja kokeilla sen toimivuutta virtuaalisen yleisön kanssa; sekä 3) kontaktoida ja verkostoida sidosryhmät tulevaa kehitystyötä ajatellen.

Hanke tavoitteena on ollut tukea ammattitaiteilijoita, tapahtumapäälliköitä ja opiskelijoita kehittämään erilaisia hybridimenetelmiä kulttuuritapahtumien yhdistämiseksi samalla liittäen useita maantieteellisiä sijainteja toisiinsa. Projektin tuotoksista odotetaan tulevan osa alueen kulttuuripaikkojen pitkän aikavälin valmiuksia laajentaa virtuaalisen yleisön sitoutumista osaksi tulevaisuuden kulttuuritapahtumia.

Hankkeen tavoitteena oli järjestää kolme konsultaatiotapaamista, joissa taiteilijat, näyttämöiden tekninen henkilökunta ja opiskelijat ideoivat mahdollisia hybridi ja virtuaalituotantoja. Tapaamisia järjestettiin hankkeen aikana yhteensä neljä kappaletta ja niihin osallistui Oamkin, Valveen sekä Oulun kaupunginteatterin henkilöstöä. Koronapandemia vaikutti merkittävästi hankkeen toimenpiteisiin.

Oulun kaupungin yleiset kulttuuripalvelut palkkasi hankkeeseen 80% osa-aikaisen tuottajan kolmeksi kuukaudeksi. Tuottaja kokosi ajatukset, listasi tarpeet ja laati liikuteltavan, Valveelle sijoitettavan ja teatterille sijoitettavan kaluston pohjalta luettelon. Tuottaja teki investoinnille kustannuslaskelman mahdollista sen budjettiin. Tuottaja selvitti Oulun kaupungin eri esitystilojen soveltuvuuden striimien tekemiseen

Kokeiluja ei voitu koronapandemian vuoksi toteuttaa täysin alkuperäisen suunnitelman mukaan. Hanketiimin ideoinnin pohjalta toteutettiin kevään 2021 aikana, huomioiden sen hetkiset rajoitukset seuraavat striimauskokeilut:

1. 24. Valtakunnallinen Monologikilpailu Oulussa 12.2.-14.2.2021

Hankkeessa tuotettiin valtakunnallisen monologikilpailun tekninen toteutus. Valtakunnallinen Monologikilpailu nähtiin Oulussa Kulttuuritalo Valveella helmikuussa 2021. Viikonlopun aikana nähtiin monipuolinen kattaus monologiteatteria. Vuoden 2021 kilpailusarjaan haki mukaan 49 esiintyjää ja monologia, joista mukaan valittiin 20. Monologit kilpailuun valitsi Teatteri Akseli Klonkin johtaja Janne Kuustie. Monologit striimattiin kolmelta eri näyttämöltä kolmen päivän aikana.

2. Arktiset askeleet

Arktiset Askeleet on vuosittain Oulussa järjestettävä valtakunnallinen tanssitapahtuma, jonka tavoitteena on tuoda tanssin laajaa kenttää sekä osallistujien että katsojien nähtäväksi ja koettavaksi. Tapahtuma järjestetään vuorovuosina alle kouluikäisten ja alakouluikäisten lasten tapahtumana ja yläkouluikäisten ja sitä vanhempien tanssijoiden tapahtumana. Tapahtuman järjestävät Oulun läänin Tanssialan tuki ry ja Oulun ammattikorkeakoulun tanssinopettajakoulu.

Maaliskuussa 2021 tanssitapahtuma järjestettiin virtuaalitapahtumana. Ohjelmaan kuului katselmuksen seuraamista ja arviointia, tanssityöpajoja, taiteilijavieraan esityksen katsomista, sekä etädiscossa tanssimista. Esitykset katsottiin striimiltä ja kaikkeen ohjelmaan osallistuttiin turvallisesti etäyhteyden välityksellä omilta paikkakunnilta. Kokeilun tavoitteena oli testata virtuaalitanssitapahtuman toteutusta perinteisen, yhdensuuntaisen striimin välityksellä ja ideoida kokeilun perusteella mitä lisäarvoa tämän tyyppisen tapahtuman toteutukseen voitaisiin viimeisimmän teknologian tuottaa.

Oamkin tiloihin rakennetussa studiossa ja tapahtumatoimistossa työskenteli tapahtuman johtaja Marjukka Koivuniemi, tuottaja Jutta Kotala, tekniikasta vastaavat Pasi Tyybäkinoja, Mikko Bergström ja Jori Löytynoja, sekä katselmuksen arviointiraati. Heidän lisäksi tuotannotehtävissä toimi joukko tanssinopettajaopiskelijoita. Tanssitapahtuman pääosassa oli tanssikatselmus, joka ajoittui kahdelle päivälle 27.-28.3.2021. Tanssikatselmuksessa nähtiin 41 teosta, jotka esiraati oli valinnut 210 lähetetyn teoksen joukosta.

3. Tanssia!

Kulttuuritalo Valveella järjestettiin 19.5.2021 Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) tanssinopettajakoulutus Tanssia! -näytös. Tapahtumassa testattiin kahdensuuntaista livestriimiä, jossa osa yleisöstä oli Oamkin tiloissa Linnanmaalla seuraamassa näytöstä. Esityksessä nähtiin show- ja nykytanssia, kansantanssia ja paritanssia. Osa teoksista oli valmisteltu tanssinopettajaopiskelijoiden tanssitunneilla ja kursseilla osana opintoja ja osa on opiskelijoiden itsenäisesti koreografoimia teoksia. Illan teoksista vastasivat mm. Anni Heikkinen, Petri Kauppinen, Milla Korja, Outi Räsänen sekä Oamkin tanssinopettajaopiskelijat.

4. Ideointityöpaja, Valve 31.5.

Hanketiimi kokoontui toukokuun lopussa jakamaan kuluneen kevään kokemuksia striimauksista ja testaamaan kahdenvälistä striimausta. Työpajassa testattiin kahdenvälistä streamausta kahdella iPhoneella, joihin oli asennettu Wirecast Go mobiiliapplikaatio, jonka välityksellä kuvaa ja ääntä ajettiin streamiin.

Kokeilujen opit

Monologikilpailussa ja Arktisissa askeleissa tehdyissä kokeiluissa todettiin perinteisen striimilähetyksen puutteiksi se, etteivät esiintyjät pysty näkemään yleisöä, joka vaikuttaa merkittävästi heidän kokemukseensa ja mahdollisuuksiinsa vastata yleisön reaktioihin. Yleisön puolella kokemus on osittain sama; he eivät voi olla vuorovaikutuksessa esiintyjien kanssa. Näytöksestä jää näin puuttumaan tärkeä osa esittävän taiteen olemusta, jossa esiintyjien ja yleisön vuorovaikutus muodostaa olennaisen osan kokonaisuutta.

Tanssia! näytöksessä streamissa havaittiin seuraavia puutteita äänessä ja kuvassa: kesken esityksen juonto katkesi ja Linnanmaalla olleen yleisön reagoinnit näkyivät esiintyjille pienellä viiveellä. Yleisön näkökulmasta striimi toimi kohtuullisesti, tosin yleisön pitäisi voida näkyä streamissa koko ajan. Tätä varten esiintyjillä pitäisi olla näyttö, josta he voisivat nähdä yleisön reaktiot koko ajan.

Valveella tehdyn kaksisuuntaisen striimauskokeilun kuvan ja äänen laatu todettiin vähintäänkin riittäväksi. Tätä teknologiaa voisi hyödyntää esimerkiksi reportaasien ja haastatteluiden teossa eri ympäristöissä, niin sisä- kuin ulkotiloissa. Striimauksessa tarvitaan vain iOS laite, kuvanvakain, käsigimbaali sekä laadukas mikrofoni ja nopea nettiyhteys. Striimin todettiin toimivan hyvin sekä pc:llä että macilla. Projektille hankittu monikameratuotantolaitteiston avulla tuotannot voidaan nyt yhdistää kolme osapuolelta. Wirecastin rendezvous-sessioon voidaan liittyä myös muista paikoista, kunhan on vain hyvä verkkoyhteys. Ilman näitä hankintoja toiset osapuolet (Valve ja Teatteri) eivät olisi voineet liittyä striimiin. Laitteet mahdollistavat videoiden, www-sivujen, still-kuvien, mainosten suoratoiston ja muiden verkkosisältöjen suoratoiston. Streamia testattiin myös Android-laitteella selaimen kautta, koska sovellusta ei ole vielä saatavilla Androidille. Ratkaistavaksi jäi, miten saataisiin saliaäni kuulumaan voimakkaammin, koska streamissa ei ole akustista ääntä. Tällaisen streamin todettiin vaativan tuotantoon tuplamiehityksen, joten jatkossa pitäisi miettiä miten tällainen tehdään tuotannollisesti.

Haasteiksi todettiin olemassa olevien alustojen suhteen se, että esimerkiksi Youtuben kanssa ei ole vuorovaikutusta. Mikäli ongelmia ilmenee, ollaan liikaa suurten kaupallisten toimijoiden ”armoilla”, jotka sanelevat toimintatavat. Työpajan osallistujat pohtivat mahdollisuutta oman alustan rakentamiseen. Oamkillä, Valveella ja Teatterilla voisi olla yhteinen oma alusta, joka toteutettaisiin ostopalveluna

ulkopuolisen toteuttajan kanssa. Myös Oulun musiikkijuhlien kehittämää alustaa voisi hyödyntää ja kehittää eteenpäin.

Yhteenvetona todettiin, että teknologiaa edelleen kehittämällä voitaisiin tehdä tuotantoja, joissa yleisö ja/tai esiintyjät olisivat monessa paikassa. Tämä edistäisi näytösten saavutettavuutta ja alueellista tasa-arvoa. Yhteisen toimintamallin avulla eri sisällöntuottajat pystyisivät luomaan sisältöjä verkkoon laadukkaasti.

Hankkeen toteutuneista kustannuksista ja rahoituksesta

Hankkeen käynnistyminen ja toimenpiteet viivästyivät koronapandemian vuoksi. Hankkeessa tehdyt laitehankinnat viivästyivät, koska maahantuojalla oli vaikeuksia toimittaa tarvittavia laitteita. Kokeilut saatiin vietyä loppuun laitteiden saavuttua toukokuussa. Lista hankitusta kalustosta löytyy hankemapista ja sähköisestä arkistosta. Viivästyksistä johtuen hankkeelle tehtiin muutoshakemus, jossa haettiin jatkoaikaa hankkeen toteutukselle. Jatkoaika myönnettiin kesäkuun 2021 loppuun. Kertyneet kustannukset eivät koronan vuoksi toteutuneet täysimääräisinä.

Ohjausryhmän arvio hankkeen toteutuksesta ja tuloksista

Ohjausryhmä arvioi hankkeen toteutuksen onnistuneen olosuhteisiin nähden hyvin. Alun vaikeuksien jälkeen saatiin suunnitellut kokeilut toteutettua ja saavutettiin projektisuunnitelman mukaiset tulokset. Jatkohankkeita suunniteltaessa on tärkeää panostaa erityisesti suunnitteluvaiheeseen, jotta ReDiSN-hankkeen kaltaisia kestoiltaan lyhyitä hankkeita voidaan toteuttaa hankeajan puitteissa tehokkaasti ja välttää muutoshakemusten teolta.

Hankkeen tulosten hyödyntäminen jatkossa ja toimintaa tullaan jatkamaan tuen päättymisen jälkeen

Hankkeen päättymisen jälkeen hankittuja laitteistoja tullaan käyttämään tulevissa tuotannoissa. Jatkossa tullaan toteuttamaan yhteisiä tuotantoja, joiden avulla voidaan paremmin saavuttaa virtuaalisia yleisöjä Pohjois-Pohjanmaan alueella ja sen ulkopuolella. Virtuaalituotantoja voidaan liikuteltavan laitteiston avulla toteuttaa laajasti koko alueella. Hankkeen aikana syntynyttä alueellista verkostoa pyritään laajentamaan niin, että mukaan saataisiin toimijoita myös muualta Pohjois-Pohjanmaan alueelta ja myöhemmin kansallisesti. Jatkossa pilotoidaan erilaisia tuotantoja erilaisten yleisöjen kanssa. Tanssin osalta voitaisiin toteuttaa esimerkiksi liiketyöpaja vastastreamina, jossa kaksi osallistujaa reagoivat toisiinsa reaaliajassa. Mahdollinen yhteistyöhanke voisi olla esimerkiksi kuntien yhteishanke Lämpio, jossa on toteuttajina viisi kuntaa (Helsinki, Turku, Tampere, Jyväskylä, Oulu).

Hankkeeseen liittyvän aineiston säilytyspaikasta

Hankkeen päättymisen jälkeen aineisto säilytetään Oamkin arkistossa Linnanmaan kampuksella (Yliopistokatu 9). Sähköinen aineisto on hankkeen aikana ja sen päättymisen jälkeen Oamkin Thinking Portfolio-ohjelmistossa.

Allekirjoitus ja päiväys

Oulussa 10.10.2021

Handwritten signature in blue ink, reading "Johanna Pihlajama".

Johanna Pihlajama
Projektipäällikkö